

Hot, våld och oro 1980–2017

Hot, våld och oro 1980–2017

Threats, violence and worry 1980–2017

SCB, Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden
2018

Producent SCB, Enheten för social välfärdsstatistik
Box 24 300, 104 51 Stockholm, Sweden
010-479 40 00

Producer Statistics Sweden, Social Welfare Statistics Unit
Box 24 300, SE-104 51 Stockholm, Sweden
+46 10 479 40 00

Förfrågningar Anne Danielsen Rackner + 46 10 479 40 00
Enquiries ulfsilc@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Hot, våld och oro 1980–2017*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Threats, violence and worry 1980–2017*.

URN:NBN:SE:SCB-2018-LEBR1802_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I denna rapport redovisas uppgifter om Sveriges befolknings utsatthet för hot, våld och oro. Rapporten baseras på uppgifter från Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) åren 2016–17, samt jämförelser över tid. Resultaten redovisas för befolkningen 16 år och äldre, samt uppdelat efter olika redovisningsgrupper som kön, ålder och hushållstyp.

Rapporten har utarbetats av Anne Danielsen Rackner. Charlotte Samuelsson har bidragit med värdefulla synpunkter.

Statistiska centralbyrån i maj 2018

Petra Otterblad Olausson

Alexandra Kopf Axelman

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	5
1. Inledning	7
2. Hot och våld	9
Utsatt för hot.....	9
Utsatt för våld.....	11
Var ägde händelsen rum?.....	14
Upprepad utsatthet.....	19
En jämförelse med NTU.....	20
3. Oro	21
Avstått från att gå ut på grund av oro för hot eller våld.....	21
En europeisk utblick.....	24
En jämförelse med NTU.....	25
Oro för hushållets ekonomi och för att bli arbetslös.....	25
Oro för hushållets ekonomi.....	25
Oro för att bli arbetslös.....	27
Utvecklingen över tid.....	28
Kort om statistiken	33
Referenser	35
Bilaga 1: Definitioner av indikatorer	37
Bilaga 2: Redovisningsgrupper	39
In English	43

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat från de frågor om utsatthet för hot och våld samt frågor om oro som ställdes i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) under åren 2016–17. Även utvecklingen sedan början av 1980-talet beskrivs.

Resultaten visar att 5 procent av Sveriges befolkning 16 år och äldre har varit utsatta för hot och 3 procent har varit utsatta för våld någon gång under de senaste 12 månaderna. Yngre är mer utsatta för hot och våld än äldre, och ensamstående kvinnor med barn är mer utsatta för hot och våld än andra. Hot och våld i arbetet drabbar kvinnor i större utsträckning än män, medan våld på allmän plats drabbar män i större utsträckning än kvinnor.

Resultaten visar vidare att 15 procent av befolkningen 16 år och äldre någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller hotad. Det är framför allt kvinnor och personer som bor i flerfamiljshus som avstår från att gå ut på kvällen. En internationell jämförelse visar att Sverige har den högsta andelen i Norden som känner sig otrygga ute på kvällen när det är mörkt.

Oro för hur det ska gå med hushållets ekonomi under det närmaste året upplever 18 procent av befolkningen 16 år och äldre. Kvinnor, yngre, utrikes födda och ensamstående med barn oroar sig i högre utsträckning än andra för hushållets ekonomi. Oro för att bli arbetslös upplever 11 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år. Yngre, utrikes födda, personer med enbart förgymnasial utbildning och tidsbegränsat anställda oroar sig i högre utsträckning än andra för arbetslöshet.

Jämförelser över tid visar att andelen förvärvsarbetande som har varit utsatta för hot eller våld i arbetet har ökat sedan 1980-talet, medan andelen unga som har varit utsatta för hot eller våld på allmän plats har minskat. Att avstå från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld är vanligare nu än på 1980-talet. Resultaten visar också att andelen som oroar sig för hushållets ekonomi och för att bli arbetslösa har minskat över tid och i stor utsträckning följer konjunkturen.

1. Inledning

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC) är en intervjuundersökning som har gjorts årligen i över fyrtio år. I undersökningen ställs frågor som belyser olika delar av levnadsförhållanden, som till exempel hur man bor, om man har ett jobb, vad man gör på sin fritid, hur man ser på sin hälsa och om man har varit utsatt för hot eller våld. Syftet med denna rapport är att redovisa resultat från de frågor om utsatthet för hot och våld samt frågor om oro som ställdes i undersökningen under åren 2016–17, samt att beskriva utvecklingen sedan början av 1980-talet.

Att mäta hot och våld

Frågorna om hot och våld i Undersökningarna av levnadsförhållanden har formen av en så kallad offerundersökning, där intervjupersonen svarar på frågor om man har varit utsatt för brott, i detta fall hot och våld. Offerundersökningar är en viktig källa till information om utsatthet för brott. De ger möjlighet att studera utsatthet för brott ur ett levnadsförhållandeperspektiv – vilka grupper är det som drabbas? Offerundersökningar kan också fungera som ett komplement till den registerbaserade statistiken över anmälda brott.

Liksom andra metoder har offerundersökningarna sina specifika problem och begränsningar. En aspekt är minnesfaktorn. Det kan hända att människor minns fel, både när det gäller vad som hände och när det hände. En annan aspekt gäller vad man är beredd att dela med sig av i en intervjusituation, särskilt när det gäller traumatiska händelser (Sarnecki 2015, 75).

Rapportens innehåll

I rapporten redovisas resultat för åren 2016–17 samt utvecklingen sedan början av 1980-talet. Indikatorerna i rapporten har dock inte varit med i undersökningen under samtliga år. Till exempel ställdes inga frågor om hot, våld och oro under 2014–15. Notera även att vi har valt att inte ta med data för åren 2006–07, eftersom det då pågick ett förändringsarbete som i vissa fall verkar ha påverkat indikatorer och lett till svårtolkade resultat.

Resultaten avser personer i åldern 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001). Jämförelser görs mellan olika grupper, som till exempel kvinnor och män, yngre och äldre.

Resultaten redovisas i två kapitel: *Kapitel 2: Hot och våld* samt *Kapitel 3: Oro*. I kapitlet *Kort om statistiken* beskrivs undersökningens upplägg och hur statistiken framställs. I de två bilagorna finns information om *definitioner av indikatorer* och *redovisningsgrupper*.

Till rapporten hör även en *tabellbilaga* som innehåller samtliga indikatorer och redovisningsgrupper med tillhörande konfidensintervall. Tabellbilagan finns tillgänglig i anslutning till rapporten på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf).

2. Hot och våld

I detta kapitel redovisas resultat från frågor om utsatthet för hot och våld. Resultaten visar bland annat att yngre är mer utsatta för hot och våld än äldre, och att ensamstående kvinnor med barn är mer utsatta för hot och våld än andra. Resultaten visar också att andelen förvärvsarbetande som har varit utsatta för hot eller våld i arbetet har ökat sedan 1980-talet, medan andelen ungdomar som har varit utsatta för hot eller våld på allmän plats har minskat.

Utsatt för hot

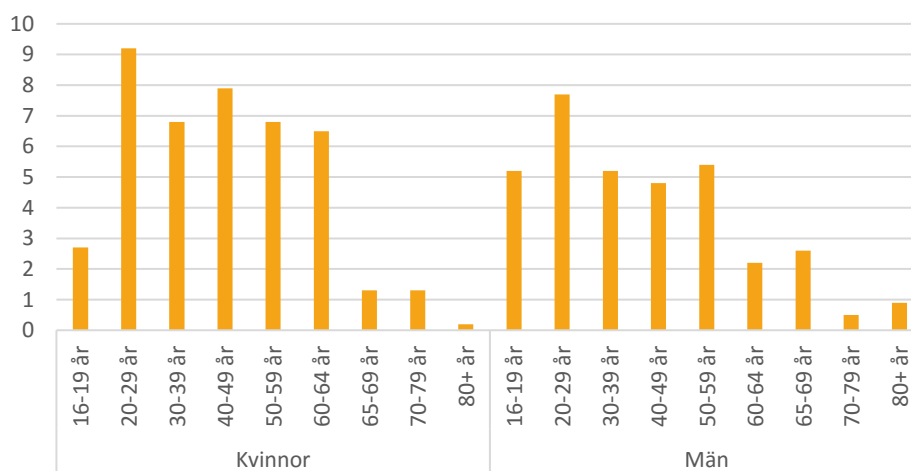
2016–17 hade 5 procent av Sveriges befolkning 16 år eller äldre någon gång under de senaste 12 månaderna varit utsatta för hot om våld eller andra hot som var så allvarliga att de blev rädda. Det motsvarar cirka 410 000 personer. Andelen är ungefär densamma bland kvinnor och män.

Det är vanligare att yngre än äldre utsätts för hot. Till exempel har 8 procent av dem i åldern 20–29 år varit utsatta för hot, jämfört med 1–2 procent av dem som är 65 år eller äldre.

Diagram 2.1

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

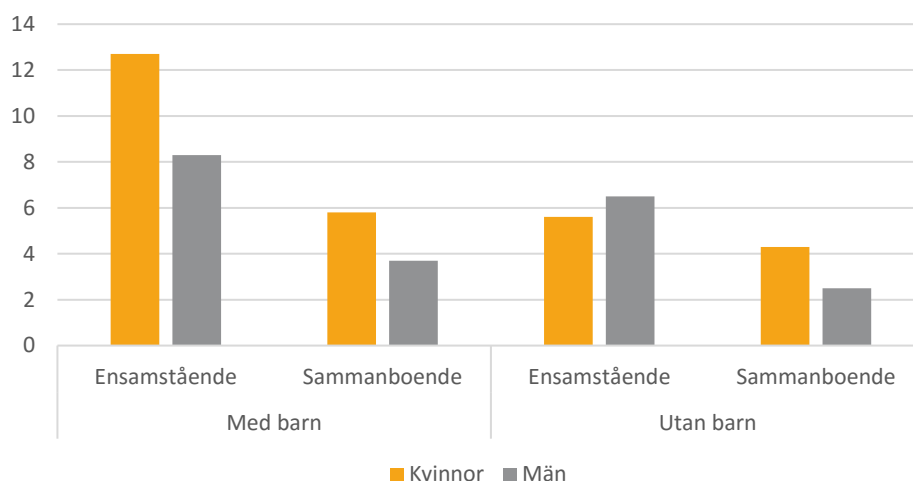
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Det finns även skillnader mellan personer i olika typer av hushåll, framför allt bland kvinnor. Ensamstående kvinnor med barn är mer utsatta för hot än övriga kvinnor. Till exempel är det mer än dubbelt så vanligt att ensamstående kvinnor med barn utsätts för hot än sammanboende kvinnor med barn, 13 jämfört med 6 procent.

Diagram 2.2

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot, fördelat efter kön och hushållstyp. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

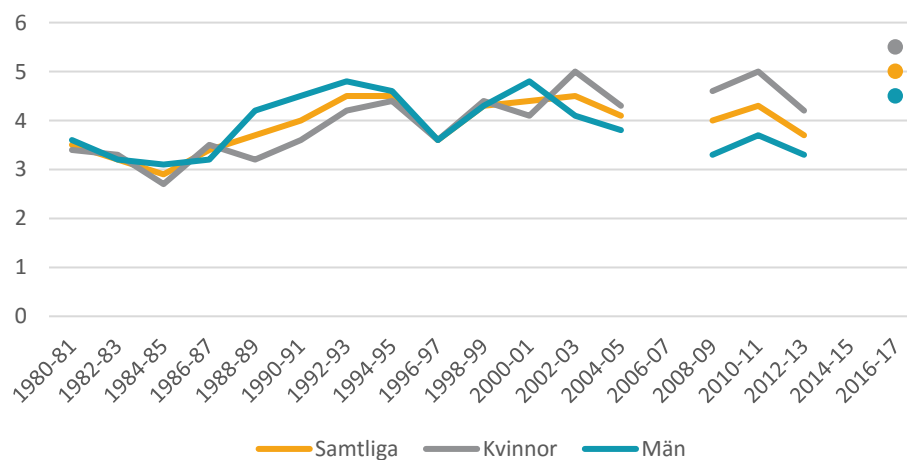
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Jämförelse över tid visar att andelen som har varit utsatta för hot har ökat från 4 procent 1980–81 till 5 procent 2016–17. Ökningen rör framför allt kvinnor – sedan början av 1980-talet har andelen kvinnor som har varit utsatta för hot fördubblats, från 3 till 6 procent. Bland män visar resultaten ingen statistiskt säkerställd skillnad jämfört med 1980–81.

Diagram 2.3

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot, fördelat efter kön. 1980–2017.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001).

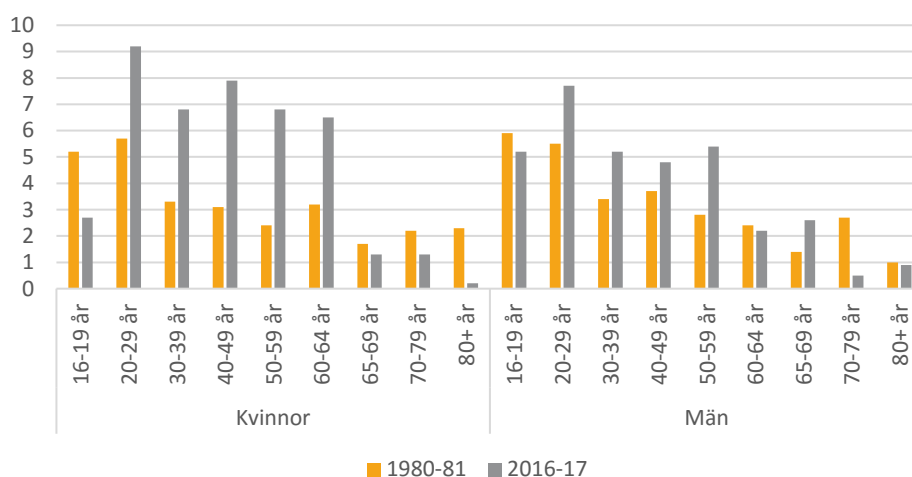
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Utsattheten för hot har ökat i samtliga åldersgrupper från 20 upp till 59 år. Till exempel bland personer i åldern 20–29 år har andelen ökat från 6 procent 1980–81 till 8 procent 2016–17. I åldersgruppen 70–79 år har andelen istället minskat, från 2 till 1 procent.

Diagram 2.4

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot, fördelat efter kön och ålder. 1980–81 och 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–81).

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Bland inrikes födda ökade andelen som varit utsatta för hot från 3 procent 1980–81 till 5 procent 2016–17. Bland utrikes födda var andelen 5 procent både då och nu.

Utsatt för våld

2016–17 hade 3 procent av Sveriges befolkning 16 år eller äldre, motsvarande ungefär 250 000 personer, någon gång under de senaste 12 månaderna varit utsatta för våld. Andelen är ungefär densamma bland kvinnor och män.

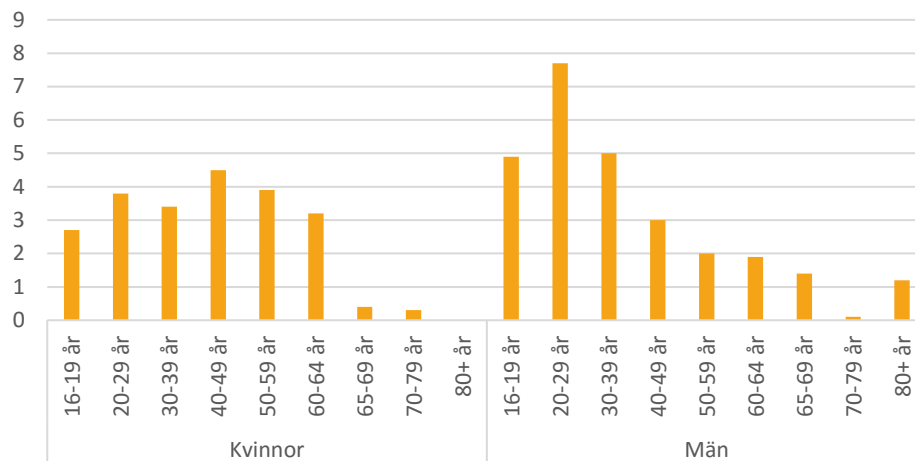
Det är vanligare att yngre än äldre utsätts för våld, det gäller särskilt män.

8 procent av männen i åldern 20–29 har varit utsatta för våld, vilket till exempel kan jämföras med 2 procent eller lägre bland män som är 50 år eller äldre. Bland kvinnor går skiljelinjen framför allt mellan dem som är 64 år eller yngre och dem som är 65 eller äldre. Mellan 3 och 5 procent av kvinnorna i åldern 20–64 har varit utsatta för våld, medan andelen är lägre än 1 procent bland kvinnor som är 65 år eller äldre.

Diagram 2.5

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

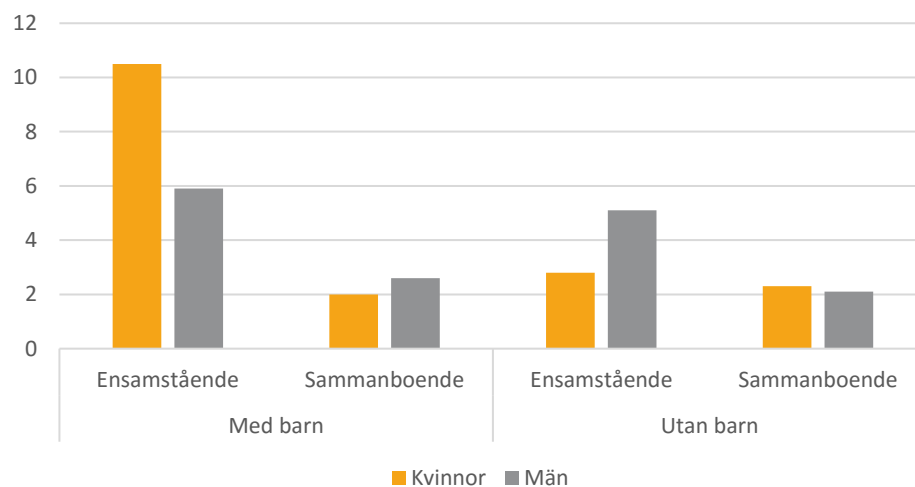
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Det finns även skillnader mellan personer i olika typer av hushåll, framför allt bland kvinnor. Ensamstående kvinnor med barn är mer utsatta för våld än övriga kvinnor. Till exempel är det mer än fem gånger så vanligt att ensamstående kvinnor med barn har varit utsatta för våld än sammanboende kvinnor med barn, 11 jämfört med 2 procent. Bland män visar resultaten inga statistiskt säkerställda skillnader mellan olika hushållstyper.

Diagram 2.6

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld, fördelat efter kön och hushållstyp. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

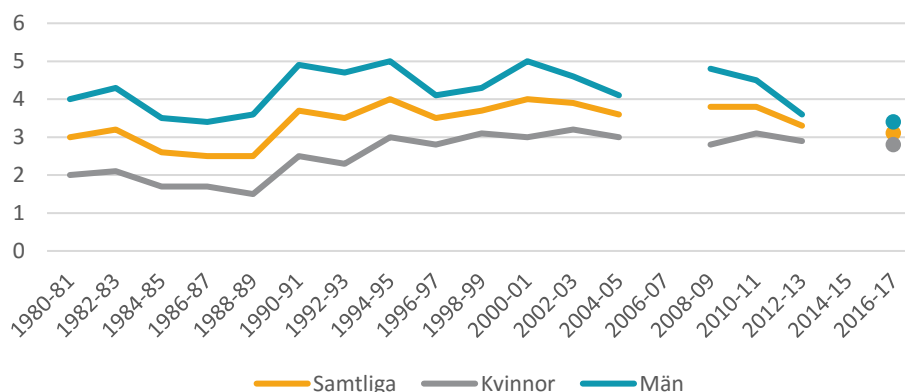
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Jämförelse över tid visar att andelen som har varit utsatta för våld är ungefär densamma nu som i början av 1980-talet. Sett till kvinnor och män har det dock skett vissa förändringar. 1980–81 var det en högre andel män än kvinnor som hade varit utsatta för våld, 4 jämfört med 2 procent. Över tid har skillnaden minskat och 2016–17 visar resultaten inte längre någon statistiskt säkerställd skillnad mellan könen.

Diagram 2.7

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld, fördelat efter kön. 1980–2017.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001).

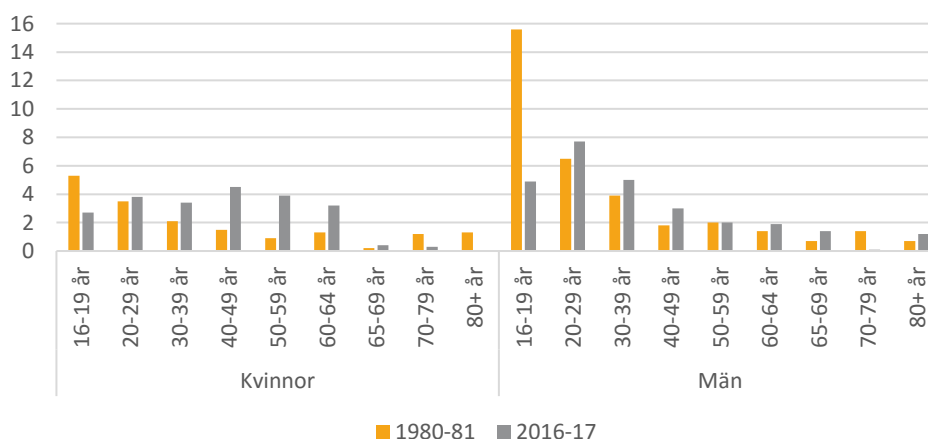
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Utsattheten för våld har minskat bland yngre män och ökat bland medelålders kvinnor. Bland män i åldern 16–19 år minskade andelen som varit utsatta för våld från 16 procent 1980–81 till 5 procent 2016–17. Bland kvinnor i åldern 40–59 år har andelen utsatta istället ökat, från 1–2 procent 1980–81 till 4–5 procent 2016–17.

Diagram 2.8

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld, fördelat efter kön och ålder. 1980–81 och 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–81).

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Bland utrikes födda män har andelen som varit utsatta för våld mer än halverats, från 7 procent 1980–81 till 3 procent 2016–17. Bland utrikes födda kvinnor visar resultaten ingen statistiskt säkerställd förändring jämfört med 1980-talet.

Utsatt för våld som krävde vård

En delmängd av de som har varit utsatta för våld är de som har varit utsatta för våld som ledde till sådana skador att de var tvungna att söka sjukvård eller tandvård. 0,7 procent av män och kvinnor 16 år eller äldre hade 2016–17 någon gång under de senaste 12 månaderna varit utsatta för våld som krävde vård. Det motsvarar cirka 60 000 personer. Andelen har varit ungefär densamma över tid.

Var ägde händelsen rum?

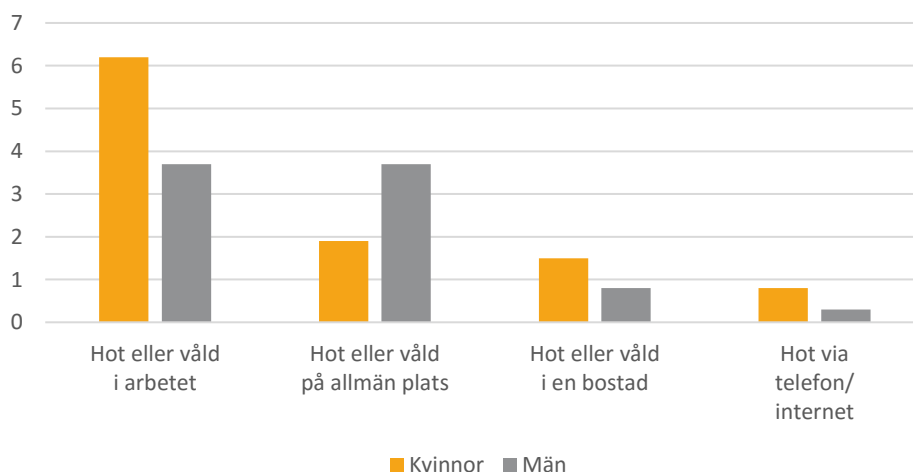
De personer som har svarat att de har varit utsatta för hot eller våld får en fråga om var händelsen ägde rum. Resultaten redovisas nedan i kategorierna "arbete", "allmän plats" samt "bostad". För personer som har varit utsatta för hot redovisas även kategorin "via telefon eller internet".

Resultaten visar bland annat att 5 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år har varit utsatta för hot eller våld i arbetet, 3 procent av befolkningen 16 år eller äldre har varit utsatta för hot eller våld på någon allmän plats, 1 procent har varit utsatta för hot eller våld i en bostad och 0,5 procent har varit utsatta för hot via telefon eller internet.

Diagram 2.9

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot eller våld utifrån var händelsen ägde rum, fördelat efter kön. 2016–17.

Personer 16 år och äldre respektive förvärvsarbetande 16–64 år.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Utsatt för hot eller våld i arbetet

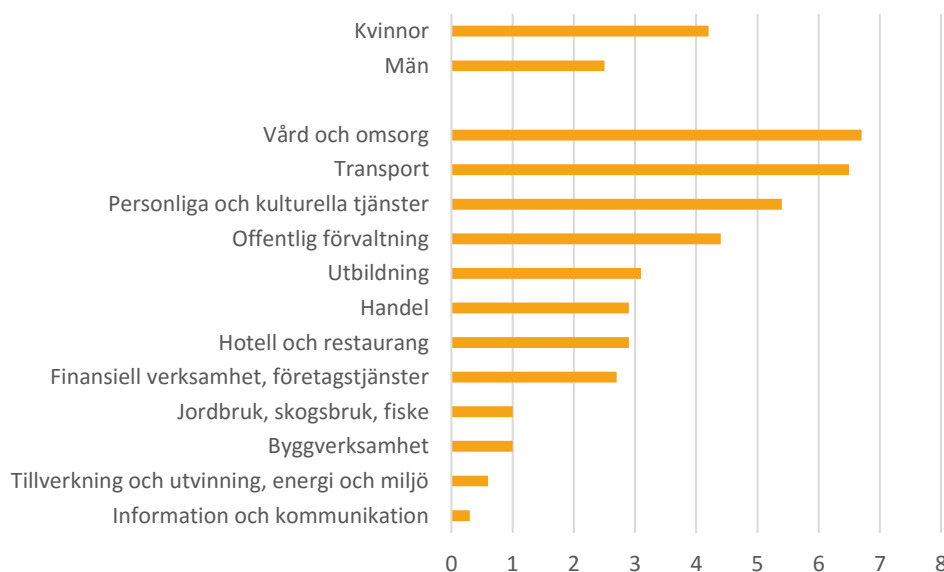
Hot i arbetet hade 3 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år varit utsatta för 2016–17. Det motsvarar cirka 150 000 personer. Att utsättas för hot i arbetet är vanligare bland kvinnor än män, 4 jämfört med 3 procent. Det är också vanligare inom vissa branscher. Bland dem som arbetar inom vård och omsorg respektive

transport hade 7 procent varit utsatta för hot, liksom 5 procent av dem som arbetar inom personliga och kulturella tjänster och 4 procent inom offentlig förvaltning.

Diagram 2.10

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot i arbetet, fördelat efter kön respektive näringsgren. 2016–17.

Förvärvsarbetande 16–64 år.

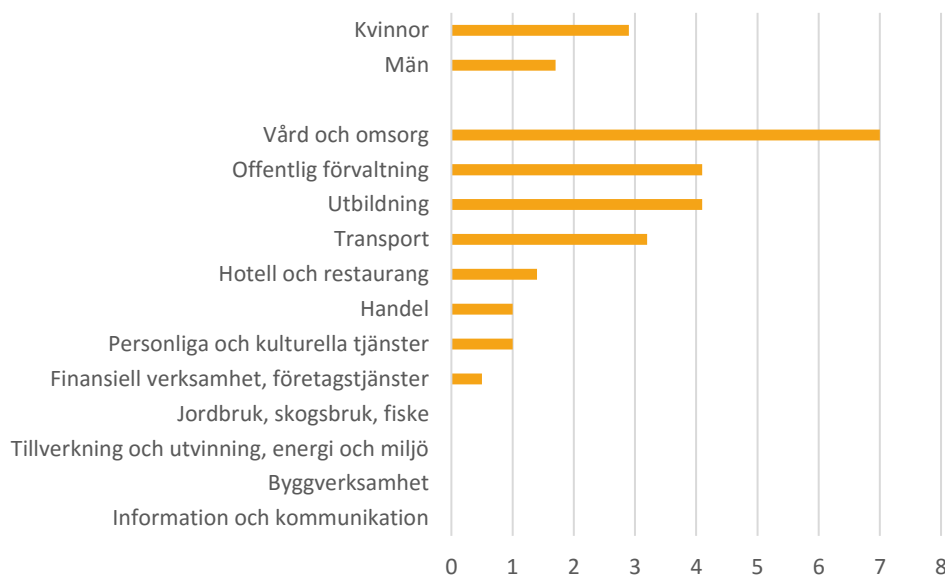
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Våld i arbetet hade 2 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år varit utsatta för 2016–17. Det motsvarar ungefär 100 000 personer. Liksom utsatthet för hot i arbetet är våld i arbetet vanligare bland kvinnor än män, 3 jämfört med 2 procent. Det är också vanligare inom vissa branscher. Bland dem som arbetar inom vård och omsorg hade 7 procent varit utsatta för våld i arbetet, liksom 4 procent av dem som arbetar inom offentlig förvaltning respektive utbildning, och 3 procent inom transport.

Indelning av vård- och omsorgspersonal i undergrupper visar att det framför allt är de som arbetar inom vård och omsorg med boende som utsätts för våld i arbetet, 13 procent. Bland dem som arbetar inom hälso- och sjukvård respektive öppna sociala insatser är motsvarande andel 3–4 procent.

Diagram 2.11**Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld i arbetet, fördelat efter kön respektive näringsgren. 2016–17.**

Förvärvsarbetande 16–64 år.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Utsattheten för hot och våld i arbetet har ökat sedan 1980-talet. Andelen som har varit utsatta för hot i arbetet har ökat från 1 procent 1982–83 till 3 procent 2016–17 och andelen som har varit utsatta för våld i arbetet har ökat från 1 till 2 procent. Ökningen gäller både kvinnor och män.

Utsatt för hot eller våld på allmän plats

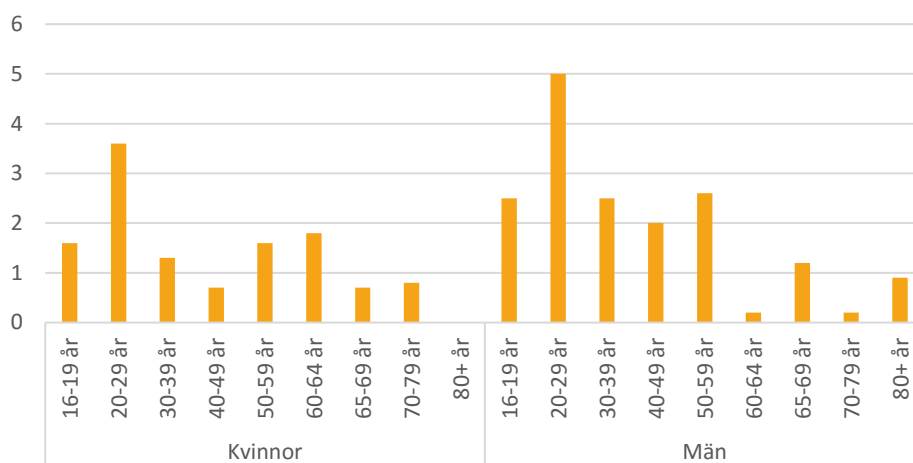
2016–17 hade 2 procent av befolkningen 16 år och äldre, motsvarande cirka 160 000 personer, varit utsatta för hot på någon allmän plats, som till exempel gata, torg, allmänna kommunikationer eller på något nöjesställe. Andelen är ungefär densamma bland kvinnor och män.

Att utsättas för hot på allmän plats är vanligare bland yngre än bland äldre. Vanligast är det bland personer i åldern 20–29 år, 4 procent. Därefter sjunker andelen utsatta ju högre upp i åldrarna man kommer.

Diagram 2.12

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot på allmän plats, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

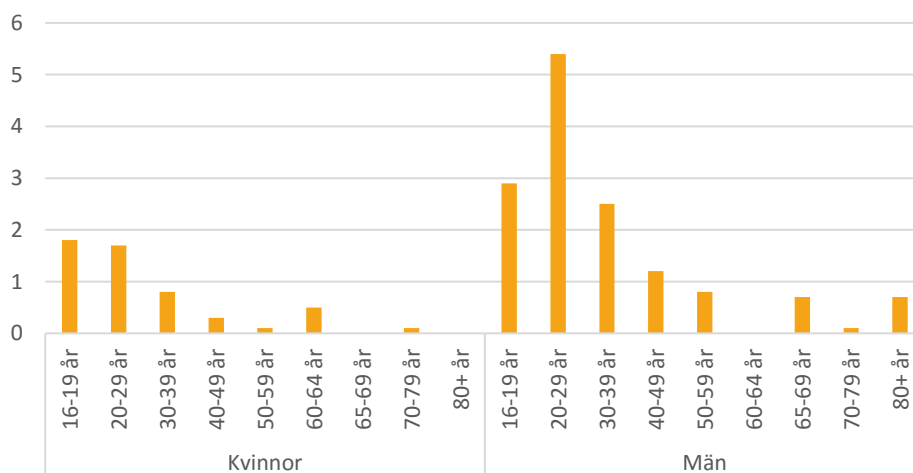
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Våld på allmän plats hade 1 procent av befolkningen 16 år och äldre, motsvarande cirka 100 000 personer, varit utsatta för 2016–17. Att utsättas för våld på allmän plats är vanligare bland män än kvinnor och bland yngre än bland äldre. Till exempel hade 5 procent av männen i åldern 20–29 år varit utsatta för våld på allmän plats, jämfört med 2 procent av kvinnorna i samma ålder och jämfört med 1 procent eller lägre bland män som är 40 år eller äldre.

Diagram 2.13

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld på allmän plats, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Utsattheten för hot eller våld på allmän plats skiljer sig åt mellan personer som bor i olika typer av bostäder. Bland dem som bor i hyreslägenhet har 3 procent varit utsatta för hot på allmän plats och 2 procent har varit utsatta för våld på allmän plats. Bland dem som bor i småhus har 1 procent varit utsatta för hot respektive våld på allmän plats.

Andelen som har varit utsatta för hot på allmän plats är ungefär densamma nu som på 1980-talet. I den yngsta åldersgruppen har det dock skett en förändring över tid – andelen personer i åldern 16–19 år som har varit utsatta för hot på allmän plats har mer än halverats, från 5 procent 1982–83 till 2 procent 2016–17.

Andelen som har varit utsatta för våld på allmän plats har minskat från 2 procent 1982–83 till 1 procent 2016–17. Minskningen har framför allt skett bland män och bland yngre. 1982–83 hade 13 procent av männen i åldern 16–19 år varit utsatta för våld på allmän plats, vilket hade minskat till 3 procent 2016–17.

Utsatt för hot eller våld i en bostad

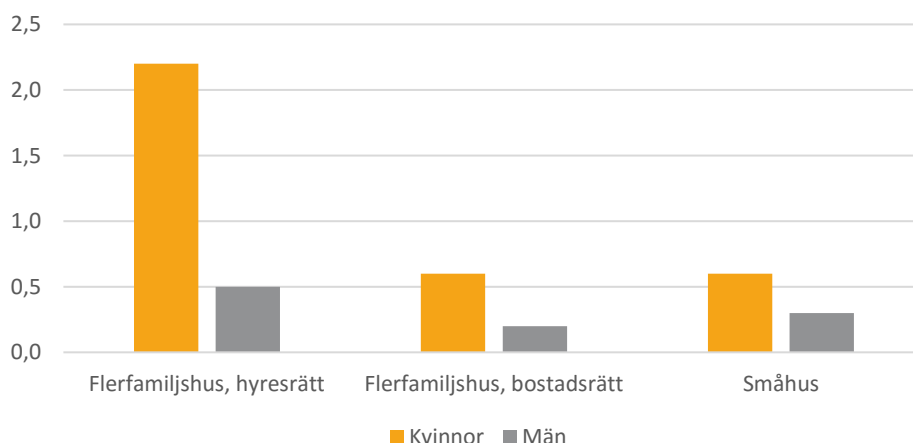
0,7 procent av befolkningen 16 år och äldre hade 2016–17 varit utsatta för hot i en bostad, antingen den egna bostaden eller någon annans. Det motsvarar ungefär 60 000 personer. Att utsättas för hot i bostad är vanligare bland kvinnor än män, 1 jämfört med 0,4 procent.

Personer som bor i hyreslägenhet utsätts för hot i bostad i högre grad än övriga, det gäller framför allt kvinnor. Det är dubbelt så vanligt att kvinnor som bor i hyreslägenhet utsätts för hot i bostad än kvinnor som bor i bostadsrättslägenhet eller i småhus, 2 jämfört med 1 procent. Bland män visar resultaten ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan olika boendeformer.

Diagram 2.14

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för hot i en bostad (den egna eller någon annans), fördelat efter kön och typ av bostad. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

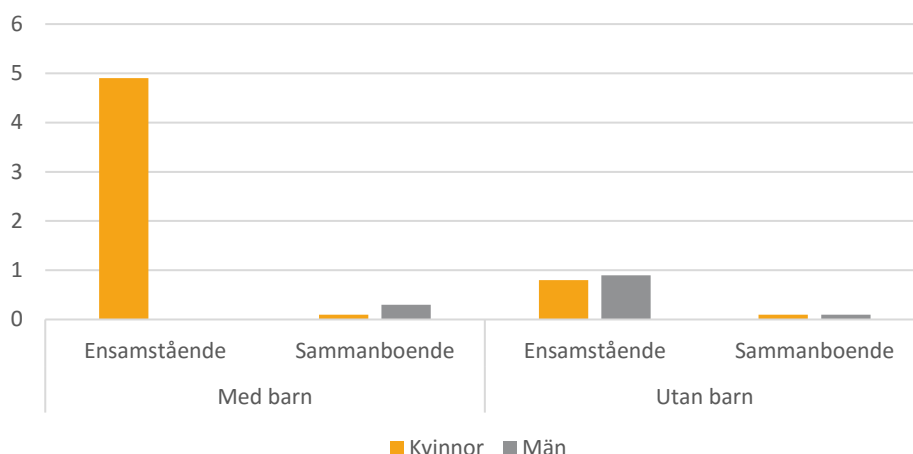
0,5 procent av befolkningen 16 år och äldre, motsvarande cirka 40 000 personer, hade 2016–17 varit utsatta för våld i en bostad. Andelen är ungefär densamma

bland kvinnor och män sett till hela befolkningen, men det finns skillnader mellan personer i olika typer av hushåll. Högst andel utsatta finns bland ensamstående kvinnor med barn, 5 procent i den gruppen hade 2016–17 varit utsatta för våld i en bostad.

Diagram 2.15

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld i en bostad (den egna eller någon annans), fördelat efter kön och hushållstyp. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Andelen som har varit utsatta för hot eller våld i en bostad är ungefär densamma nu som på 1980-talet.

Utsatt för hot via telefon eller internet

0,5 procent av befolkningen 16 år och äldre, ungefär 40 000 personer, hade 2016–17 varit utsatta för hot via telefon eller internet. Resultaten visar inga statistiskt säkerställda skillnader mellan kvinnor och män eller bland personer i olika åldersgrupper.

Upprepat utsatthet

De personer som har svarat att de har varit utsatta för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna får en fråga om hur många gånger det har hänt. För de flesta som har varit utsatta har det hänt en eller ett fåtal gånger. 2 procent av befolkningen 16 år eller äldre, motsvarande cirka 130 000 personer, har dock varit så kallat "upprepat utsatta", vilket innebär att ha varit utsatt för fyra eller fler hot- eller våldshändelser under ett år (se t.ex. BRÅ 2017, 40, SCB 2004, 8). Andelen är ungefär densamma bland kvinnor och män.

Resultaten visar ingen statistiskt säkerställd förändring jämfört med början av 1980-talet för befolkningen som helhet, men i vissa undergrupper har det skett en förändring över tid. Bland kvinnor har andelen upprepat utsatta fördubblats, från 1 procent 1980–81 till 2 procent 2016–17. Bland män var andelen 1 procent både då och nu, men bland yngre män, i åldern 16–19 år, har andelen upprepat utsatta minskat markant, från 4 procent i början av 1980-talet till 1 procent 2016–17.

En jämförelse med NTU

Frågor om utsatthet för hot och våld ställs även i Brottsförebyggande rådets (BRÅ:s) Nationella trygghetsundersökning (NTU). NTU har genomförts årligen sedan 2006 och är den största offerundersökningen i Sverige. NTU och ULF/SILC har delvis olika population, där NTU avser åldersgruppen 16–79 år medan ULF/SILC avser åldersgruppen 16 år och äldre. Även frågeformuleringar och definitioner av indikatorer skiljer sig åt i olika grad. Trots skillnaderna visar de båda undersökningarna ofta liknande resultat.

Andelen som har varit utsatta för hot var 5,0 procent i ULF/SILC 2016–17 och 5,6 procent i NTU 2017. Båda undersökningarna visar att det är en större andel yngre än äldre som har varit utsatta för hot. Båda undersökningarna visar också en ökning i andelen som har varit utsatta för hot under senare år. BRÅ konstaterar dock att det är för tidigt att säga om detta är inledningen på ett trendbrott (BRÅ 2018, 53).

Andelen som har varit utsatta för våld var 3,1 procent i ULF/SILC 2016–17, och andelen som har varit utsatta för misshandel var 2,7 procent i NTU 2017. Även här visar båda undersökningarna att andelen utsatta är högre bland yngre än bland äldre. NTU visar i den senaste mätningen en viss ökning i andelen som varit utsatta för misshandel, men även för denna indikator konstaterar BRÅ att det är för tidigt att dra slutsatser kring ett eventuellt trendbrott (BRÅ 2018, 49).

3. Oro

I detta kapitel redovisas resultat från tre frågor om olika typer av oro. Resultaten visar bland annat att det är vanligare att kvinnor än män avstår från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld. Resultaten visar också att ensamstående med barn oroar sig för hushållets ekonomi i högre grad än andra, och att tidsbegränsat anställda oroar sig för att bli arbetslösa i högre grad än fast anställda.

Avstått från att gå ut på grund av oro för hot eller våld

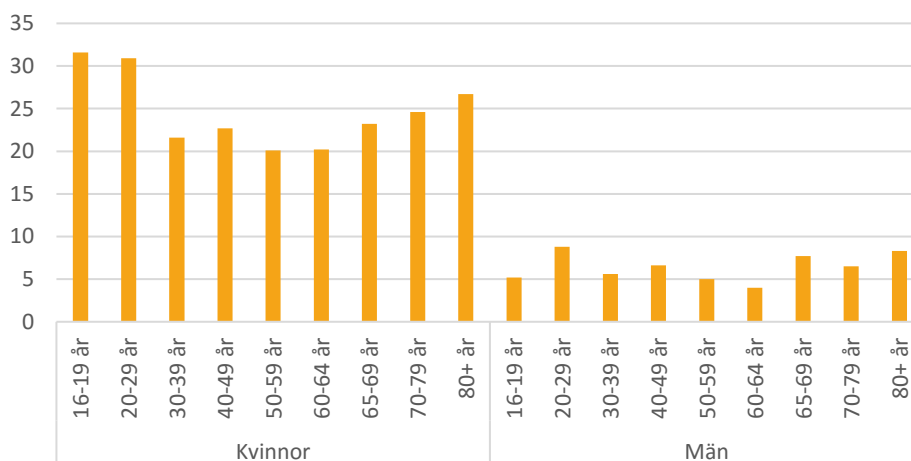
2016–17 hade 15 procent av befolkningen 16 år eller äldre någon gång under de senaste 12 månaderna avstått från att gå ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller på annat sätt hotad. Det motsvarar ungefär 1 250 000 personer.

Det är mycket vanligare att kvinnor avstår från att gå ut på kvällen än att män gör det, 24 jämfört med 6 procent. Detta mönster gäller i samtliga åldersgrupper. Till exempel bland personer i åldern 16–19 år har 32 procent av kvinnorna avstått från att gå ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller hotad, jämfört med 5 procent av männen. Och bland personer som är 80 år eller äldre har 27 procent av kvinnorna avstått från att gå ut, jämfört med 8 procent av männen.

Diagram 3.1

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

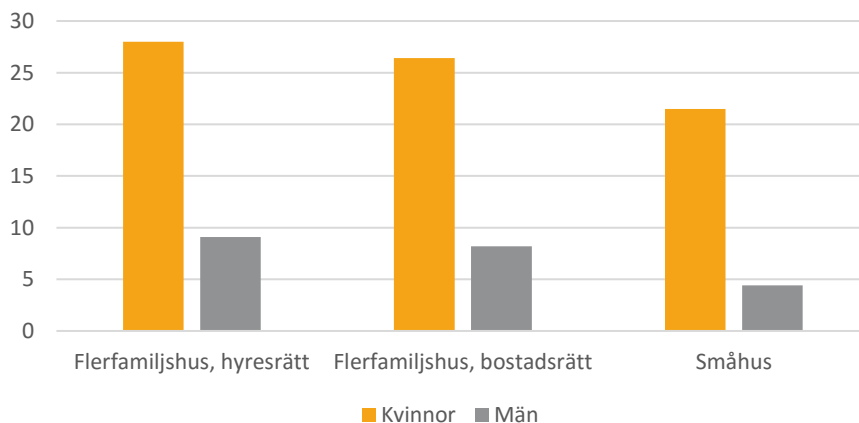
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Det finns också skillnader när det gäller olika typer av bostäder. Bland personer som bor i flerfamiljshus (i hyresrätt eller bostadsrätt) har 18–19 procent avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för att bli överfallen eller hotad, jämfört med 13 procent bland dem som bor i småhus.

Diagram 3.2

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, fördelat efter kön och typ av bostad. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

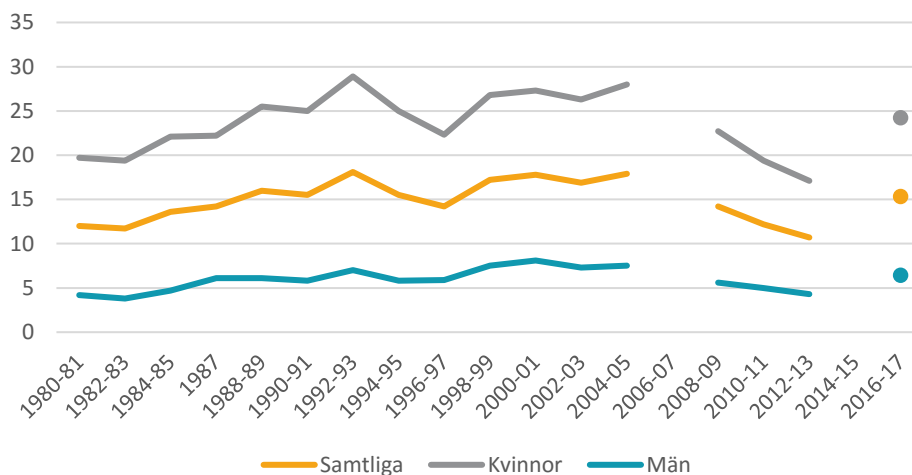
Jämförelse över tid visar att andelen som har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld är högre nu än i början av 1980-talet. 1980–81 hade 12 procent avstått från att gå ut, jämfört med 15 procent 2016–17. Andelen har varierat över tid och var till exempel uppe i 18 procent 1992–93 och nere i 11 procent 2012–13.

Både kvinnor och män avstår i större utsträckning från att gå ut nu än i början av 1980-talet. Bland kvinnor ökade andelen från 20 procent 1980–81 till 24 procent 2016–17. Bland män ökade andelen från 4 till 6 procent.

Diagram 3.3

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, fördelat efter kön. 1980–2017.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001).

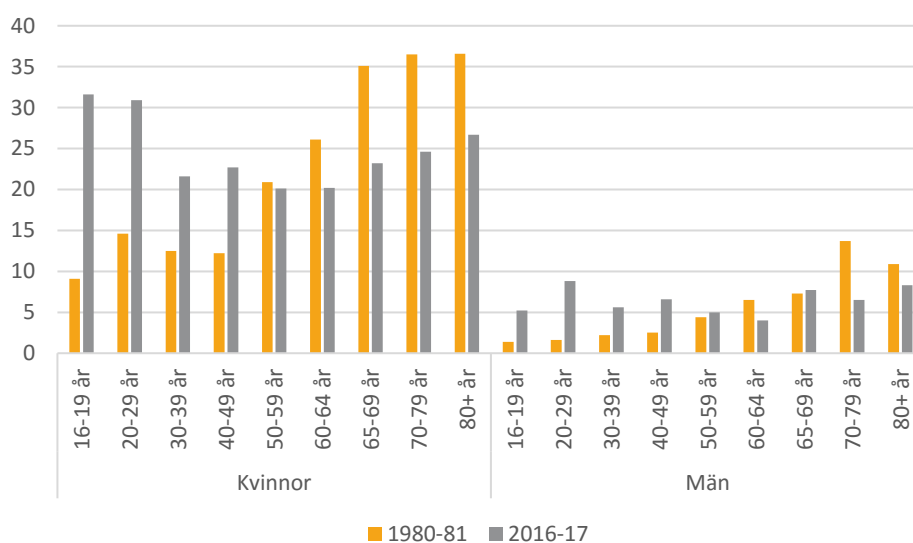
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

På 1980-talet var det vanligare att äldre än yngre avstod från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld. Över tid har andelen minskat bland äldre och ökat bland yngre, vilket har resulterat i ett annat åldersmönster. 2016–17 var andelen högst bland yngre och äldre, och lägst bland dem i åldersgrupperna däremellan.

Diagram 3.4

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, fördelat efter kön och ålder. 1980–81 samt 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–81).

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

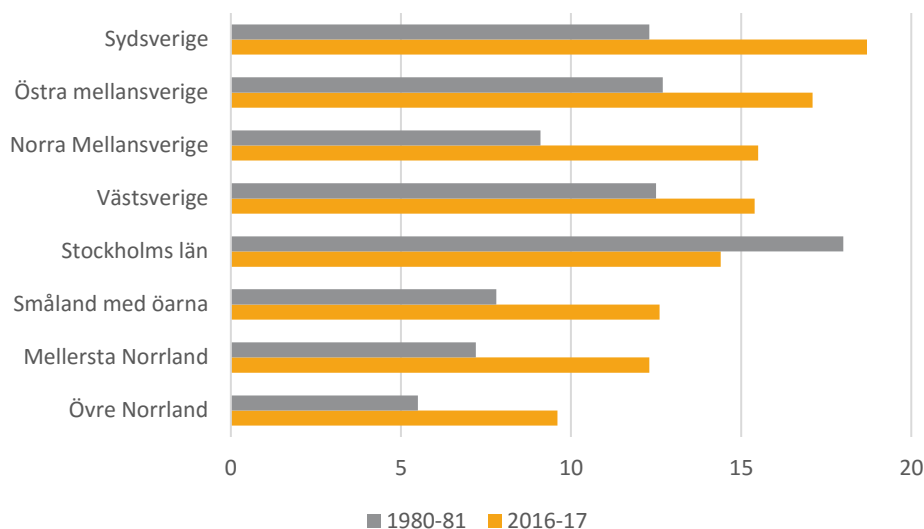
Både nu och på 1980-talet var det vanligare att personer som bor i flerfamiljshus (i hyresrätt eller bostadsrätt) avstår från att gå ut på kvällen än personer som bor i småhus. Över tid har dock skillnaden mellan de olika boendeformerna minskat. I början av 1980-talet avstod 7 procent av dem som bor i småhus från att gå ut på kvällen, jämfört med 19 procent bland dem som bor i flerfamiljshus. 2016–17 hade andelen ökat till 13 procent bland dem som bor i småhus, medan andelen var kvar på ungefär samma nivå för dem som bor i flerfamiljshus.

Även på regional nivå har det skett förändringar över tid när det gäller otrygghet. 1980–81 fanns den högsta andelen som avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld i Stockholms län, 18 procent. Över tid har andelen minskat i Stockholms län och ökat i övriga regioner. 2016–17 var det till exempel en högre andel som avstått från att gå ut i Sydsverige än i Stockholms län, 19 jämfört med 14 procent.

Diagram 3.5

Andel som någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, fördelat efter region enligt NUTS2. 1980–81 samt 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–81).

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

En europeisk utblick

Undersökningarna av levnadsförhållanden är integrerad med den europeiska undersökningen Statistics on Income and Living Conditions (SILC), vilket ger möjlighet att få ett internationellt perspektiv på frågan om otrygghet. Under 2013 ställdes frågor om subjektivt välbefinnande i SILC, där det bland annat ingick en fråga om hur trygg man känner sig när man är ute och går ensam när det är mörkt. Resultaten visar att tre av fyra européer känner sig ganska eller mycket trygga när de är ute och går ensamma när det är mörkt, medan en av fyra känner sig ganska eller mycket otrygg (Eurostat 2015a, 166).

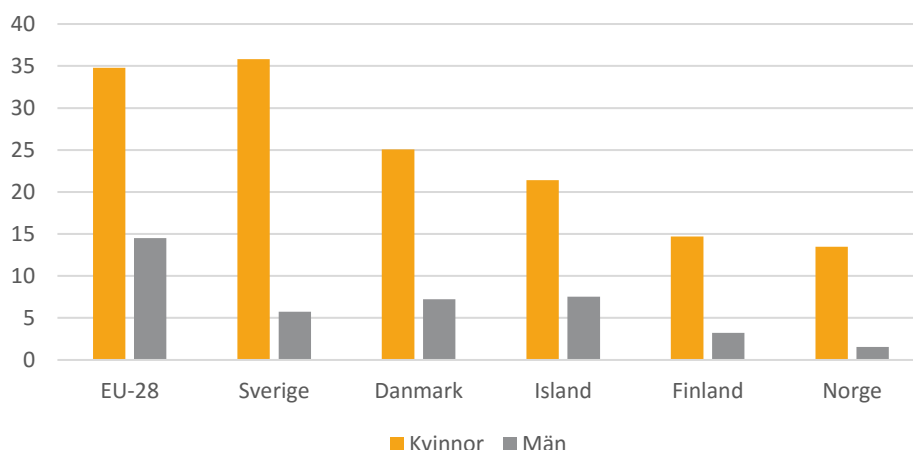
Att känna sig otrygg när man är ute och går ensam när det är mörkt är vanligare bland kvinnor än män. Genomsnittet för EU-länderna är 35 procent bland kvinnor och 15 procent bland män. Eurostat (2015a, 169) noterar att den största skillnaden mellan kvinnor och män finns i Sverige, där 36 procent av kvinnorna uppgav att de känner sig otrygga, jämfört med 6 procent av männen.

De nordiska länderna har överlag en lägre andel som känner sig otrygga än genomsnittet för EU. Sverige har dock den högsta andelen bland de nordiska länderna med 21 procent som känner sig ganska eller mycket otrygga ute i mörkret. Lägst andel otrygga finns i Norge, 7 procent (Eurostat, 2015b).

Diagram 3.6

Andel som känner sig ganska eller mycket otrygga när de är ute och går ensamma när det är mörkt, fördelat efter EU-genomsnitt och de nordiska länderna, samt kön. 2013.

Personer 16 år och äldre.

Källa: Eurostat, Statistics on Income and Living Conditions.

En jämförelse med NTU

Frågor om otrygghet ställs även i Brottsförebyggande rådets (BRÅ:s) Nationella trygghetsundersökning (NTU). Frågeställningen ser olika ut i NTU respektive ULF/SILC, men båda undersökningarna visar en ökad otrygghet under senare år. I ULF/SILC ökade andelen som avstått från att gå ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller på annat sätt hotad från 11 procent 2012–13 till 15 procent 2016–17. I NTU ökade andelen som känner sig mycket eller ganska otrygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde från 15 procent 2015 till 19 procent 2016 och 2017. I båda undersökningarna visar resultaten ett tydligt könsmonster på så vis att andelen otrygga är mycket högre bland kvinnor än bland män (BRÅ 2018, 115).

Oro för hushållets ekonomi och för att bli arbetslös

I Undersökningarna av levnadsförhållanden har det under vissa år ställts frågor som rör oro för hushållets ekonomi och oro för att bli arbetslös. Resultaten redovisas nedan i de tre avsnitten "Oro för hushållets ekonomi", "Oro för att bli arbetslös" samt "Utvecklingen över tid".

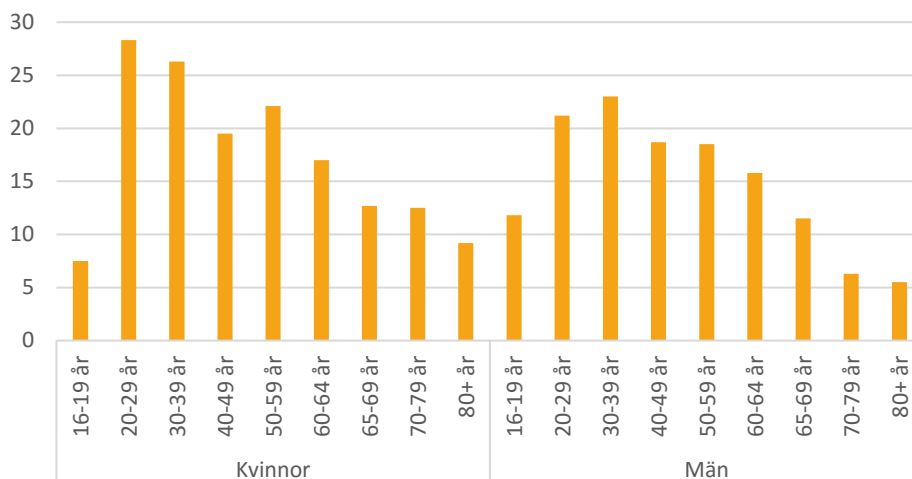
Oro för hushållets ekonomi

På frågan om man är orolig för hur det ska gå med det egna hushållets ekonomi under det närmaste året svarade 18 procent ja 2016–17. Det motsvarar ungefär 1 470 000 personer. Kvinnor oroar sig mer än män och yngre oroar sig mer än äldre, med undantag för de yngsta, 16–19-åringarna, där andelen är jämförelsevis låg. Exempelvis i åldersgruppen 20–29 år oroar sig 28 procent av kvinnorna och 21 procent av männen för sin ekonomi. Det kan jämföras med åldersgruppen 70–79 år, där 13 procent av kvinnorna och 6 procent av männen oroar sig för ekonomin.

Diagram 3.7

Andel som är oroliga för hur det ska gå med det egna hushållets ekonomi under det närmaste året, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

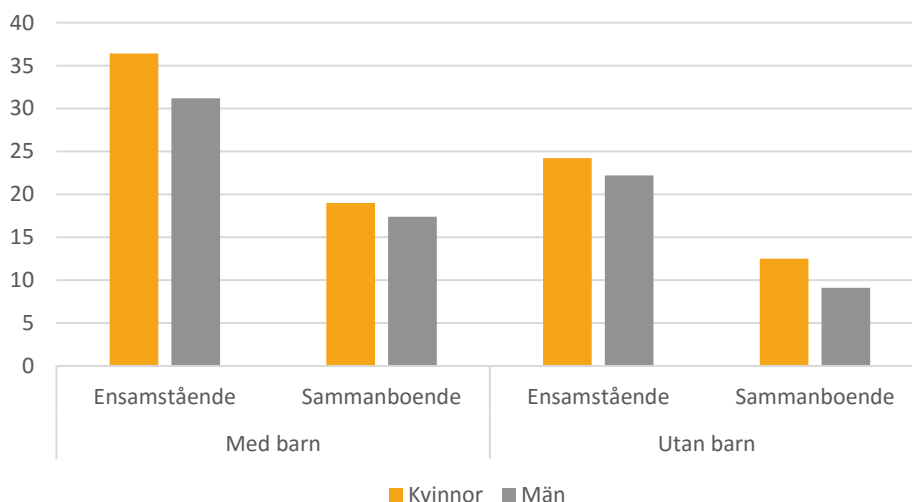
Bland utrikes födda är andelen som oroar sig för sin ekonomi mer än dubbelt så hög som bland inrikes födda, 32 jämfört med 15 procent.

Ensamstående oroar sig för hushållets ekonomi i större utsträckning än sammanboende, och personer som har barn oroar sig i större utsträckning än personer som inte har barn. Högst andel oroliga finns bland ensamstående med barn, där 35 procent oroar sig för ekonomin.

Diagram 3.8

Andel som är oroliga för hur det ska gå med det egna hushållets ekonomi under det närmaste året, fördelat efter kön och hushållstyp. 2016–17.

Personer 16 år och äldre.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

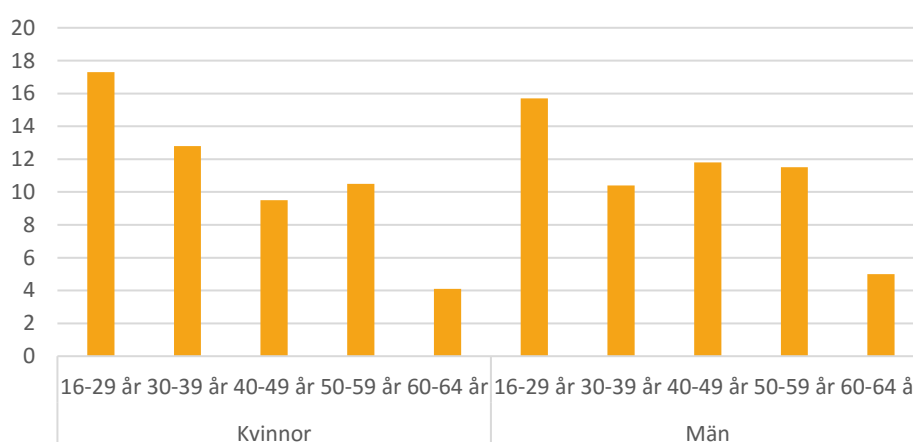
Oro för att bli arbetslös

På frågan om man är orolig för att bli arbetslös svarade 11 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år ja 2016–17. Det motsvarar cirka 500 000 personer. Andelen oroliga är ungefär densamma bland kvinnor och män.

Det är vanligare att yngre oroar sig för arbetslöshet än äldre. 16 procent av dem i åldern 16–29 år oroar sig för att bli arbetslösa, jämfört med 11–12 procent bland dem i åldern 30–59 år och 5 procent bland dem i åldern 60–64 år.

Diagram 3.9

Andel som är oroliga för att bli arbetslösa, fördelat efter kön och ålder. 2016–17.
Förvärvsarbetande 16–64 år.

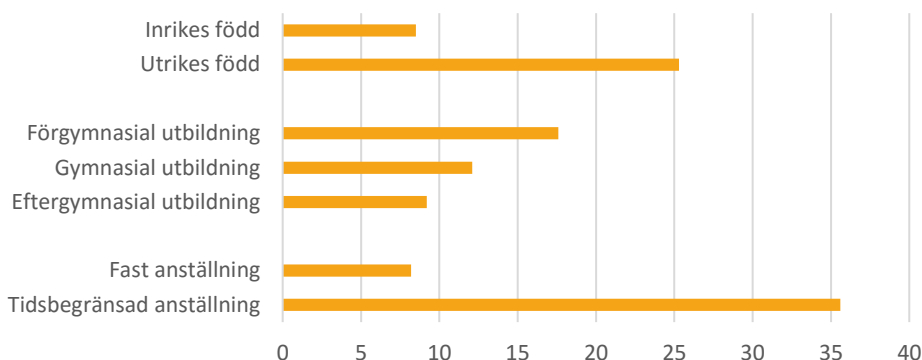
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Att oro sig för att bli arbetslös är nästan tre gånger vanligare bland utrikes födda än inrikes födda, 25 jämfört med 9 procent. Bland personer med endast förgymnasial utbildning är 18 procent oroliga för arbetslöshet, jämfört med 12 procent bland dem med gymnasial utbildning och 9 procent bland dem med eftergymnasial utbildning. Det finns även skillnader när det gäller olika typer av anställning. Det är mer än fyra gånger vanligare att en person som har en tidsbegränsad anställning oroar sig för att bli arbetslös än en person som har en fast anställning, 36 jämfört med 8 procent.

Diagram 3.10

Andel som är oroliga för att bli arbetslösa, fördelat efter inrikes/utrikes född, utbildningsnivå respektive typ av anställning. 2016–17.

Förvärvsarbetande 16–64 år.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

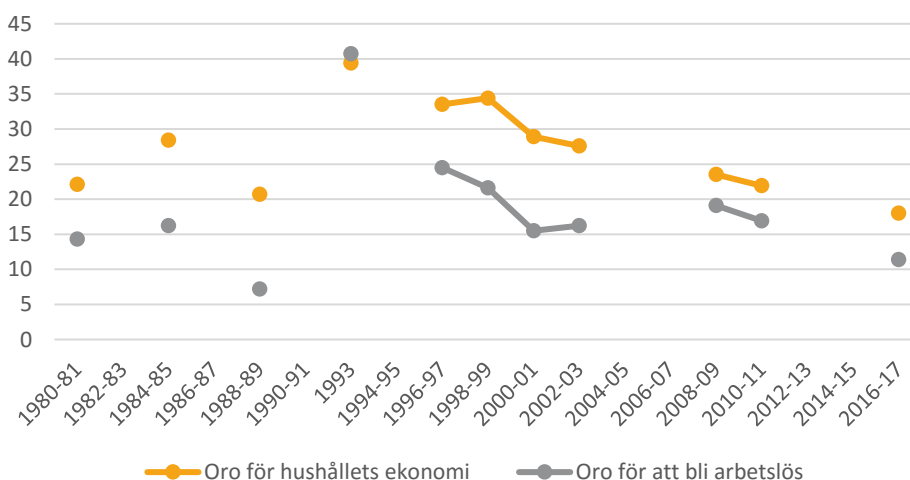
Utvecklingen över tid

Oro för hushållets ekonomi och oro för att bli arbetslös varierar över tid och följer konjunkturernas upp- och nedgångar. Högst andel oroliga uppmättes under krisåren i början av 1990-talet. 1993 var 39 procent i befolkningen 16 år eller äldre oroliga för hur det skulle gå med hushållets ekonomi under det närmaste året, och 41 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16–64 år var oroliga för att bli arbetslösa. Lägst andel som oroar sig för hushållets ekonomi uppmättes i den senaste mätningen 2016–17, 18 procent. Lägst andel som oroar sig för arbetslöshet uppmättes under högkonjunkturer i slutet av 1980-talet, 7 procent.

Diagram 3.11

Andel som är oroliga för hushållets ekonomi respektive oroliga för att bli arbetslösa. 1980–2017.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001), respektive förvärvsarbetande 16–64 år.

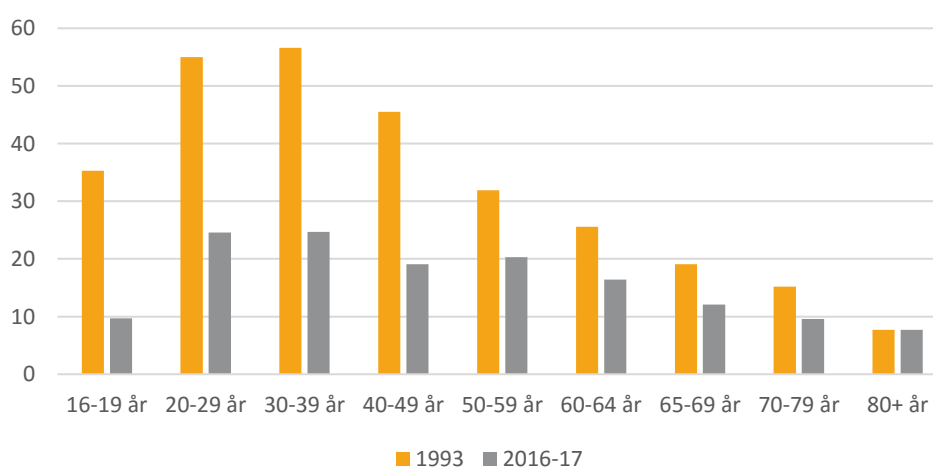
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

1993, då andelen som oroade sig för hushållets ekonomi var som högst, var även skillnaden mellan äldre och yngre som störst. Högst andel oroliga fanns bland personer i åldern 20–39 år, 55–57 procent. Lägst andel fanns bland dem som var 80 år eller äldre, 8 procent. Sedan dess har andelen oroliga minskat i samtliga åldersgrupper från 16 upp till 79 år. 2016–17 var det fortfarande vanligare att yngre än äldre oroar sig för sin ekonomi, men skillnaderna mellan yngre och äldre var mindre än 1993.

Diagram 3.12

Andel som är oroliga för hur det ska gå med det egna hushållets ekonomi under det närmaste året, fördelat efter ålder. 1993 samt 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1993).

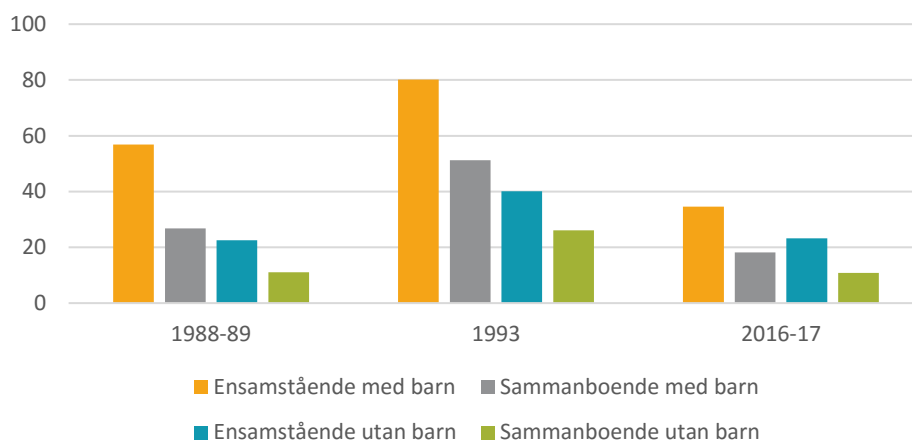
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Ensamstående med barn oroar sig för hushållets ekonomi i högre grad än övriga, så har det varit vid varje mätning sedan början av 1980-talet. Andelen oroliga har varierat med konjunkturen, men ensamstående med barn har hela tiden legat högst. Till exempel 1988–89 var 57 procent av de ensamstående med barn oroliga för hushållets ekonomi, jämfört med 27 procent bland sammanboende med barn. 1993 hade andelen stigit till 80 procent bland ensamstående med barn och 51 procent bland sammanboende med barn. 2016–17 hade andelen åter minskat i båda grupperna, men den var fortfarande högre bland ensamstående med barn än bland sammanboende med barn, 35 jämfört med 18 procent.

Diagram 3.13

Andel som är oroliga för hur det ska gå med det egna hushållets ekonomi under det närmaste året, fördelat efter hushållstyp. 1988–89, 1993 samt 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1993).

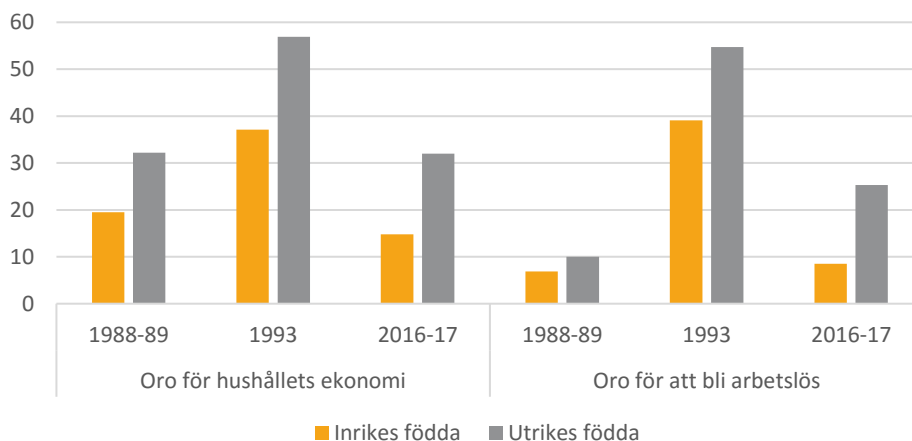
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Samma mönster gäller bland utrikes födda, där andelen som oroar sig för hushållets ekonomi har varierat med konjunkturen men hela tiden varit högre än bland inrikes födda. Till exempel 1988–89 var 32 procent av de utrikes födda oroliga för hushållets ekonomi, jämfört med 20 procent bland inrikes födda. 1993 hade andelen ökat till 57 procent bland utrikes födda och 37 procent bland inrikes födda. 2016–17 hade andelen åter minskat i båda grupperna, men den var fortfarande högst bland utrikes födda, 32 jämfört med 15 procent. Även när det gäller oro för att bli arbetslös har utrikes födda hela tiden legat högre än inrikes födda.

Diagram 3.14

Andel som är oroliga för hushållets ekonomi respektive oroliga för att bli arbetslösa, fördelat efter inrikes/utrikes född. 1988–89, 1993 samt 2016–17.

Personer 16 år och äldre (16–84 år 1993), respektive förvärvsarbetande 16–64 år.

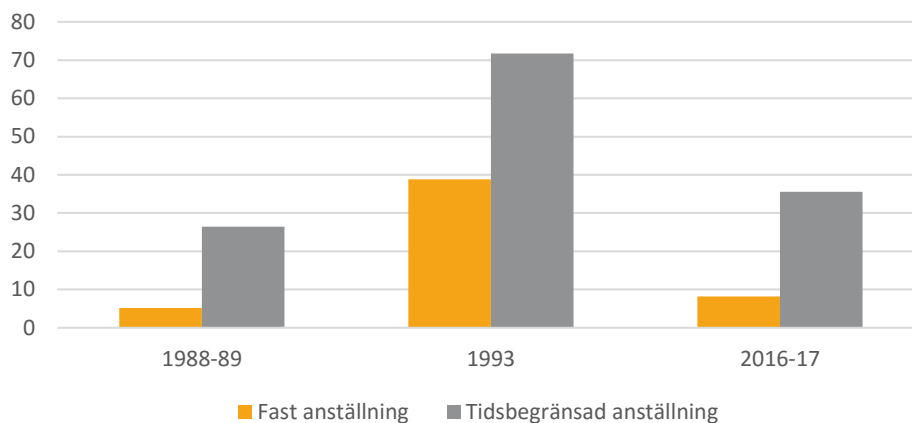
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Tidsbegränsat anställda oroar sig för arbetslöshet i högre utsträckning än fast anställda, och även det mönstret har sett likadant ut över tid. Till exempel under högkonjunkturen i slutet av 1980-talet var 26 procent av de tidsbegränsat anställda oroliga för att bli arbetslösa, jämfört med 5 procent bland fast anställda. 1993, då andelen oroliga var som högst, var 72 procent av de tidsbegränsat anställda oroliga för att bli arbetslösa, jämfört med 39 procent av de fast anställda. 2016–17 hade andelen åter minskat i båda grupperna, till 36 procent bland tidsbegränsat anställda och 8 procent bland fast anställda. Anställdas oro för arbetslöshet varierar med konjunktursens upp- och nedgång, men andelen som oroar sig har under hela perioden varit mycket högre bland tidsbegränsat anställda än bland fast anställda.

Diagram 3.15

Andel som är oroliga för att bli arbetslösa, fördelat efter fast/tidsbegränsad anställning. 1988–89, 1993 samt 2016–17.

Förvärvsarbetande 16–64 år.

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden

Kort om statistiken

Rapporten baseras på uppgifter från SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden. I detta kapitel ges en kortfattad beskrivning av statistiken och hur den görs. Mer utförlig information om statistikens kvalitet och andra grundläggande fakta finns på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf).

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med denna rapport är att redovisa resultat från de frågor om utsatthet för hot och våld samt frågor om oro som ställdes i undersökningen under åren 2016–17, samt att beskriva utvecklingen över tid.

I rapporten redovisas resultat för personer i åldern 16 år och äldre (16–84 år 1980–87 samt 1990–2001). Jämförelser görs mellan olika grupper, som till exempel män och kvinnor och äldre och yngre.

I bilagorna finns information om definitioner av indikatorer och redovisningsgrupper.

Information om statistikens framställning

Undersökningarna av levnadsförhållanden är en urvalsundersökning där man undersöker ett urval av Sveriges befolkning 16 år och äldre. Urvalet dras från SCB:s Registret över totalbefolkningen (RTB). 2016–17 uppgick urvalet till 22 000 personer. 11 739 av dessa deltog i undersökningen, vilket ger en svarsandel på 53 procent.

Datainsamlingen pågår under större delen av året och sker huvudsakligen genom telefonintervjuer. Under åren 1980–2005 genomfördes insamlingen till största del genom besöksintervjuer. Före intervjun får varje intervjuperson ett informationsbrev där undersökningens innehåll och sekretessföreskrifter presenteras.

Resultatberäkning och konfidensintervall

De resultat som redovisas i rapporten avser procentskattningar med tillhörande konfidensintervall. När resultaten beräknas används vikter som tar hänsyn till urvalsdesign och bortfall. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i mindre utsträckning än övriga, till exempel kan män och yngre svara i mindre grad än kvinnor och äldre. Om de grupper som svarat i mindre utsträckning har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att minska denna skevhet har så kallade kalibreringsvikter använts.

Till varje punktskattning (p) anges i tabellerna det 95-procentiga konfidensintervallet ($\pm v$). Den övre gränsen för konfidensintervallet bildas genom att beräkna $p+v$ och den nedre gränsen genom att beräkna $p-v$. Med ett 95-procentigt konfidensintervall menas att intervallet i genomsnitt täcker det sanna värdet i 95 fall av 100 om andra fel än slumpfel är försumbara. Något förenklat kan sägas att om konfidensintervallen från två grupper inte överlappar varandra så har man en statistiskt säkerställd skillnad mellan de båda grupperna.

Information om statistikens kvalitet

För att bedöma tillförlitligheten i undersökningsresultaten måste man ta hänsyn till en rad faktorer som kan medföra fel i resultaten. Med fel menas här att skattningen av en parameters värde skiljer sig från dess sanna värde. De olika typer av fel som kan påverka skattningar vid undersökningar av denna typ är framför allt urvalsfel, täckningsfel, mätfel, bearbetningsfel och bortfallsfel. Mer information om statistikens kvalitet finns på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf).

Referenser

- BRÅ. 2017. [Upprepad utsatthet för hot- och våldsbrott i befolkningen 2005–2015. Kortanalys 2/2017](#). Stockholm: BRÅ.
- BRÅ. 2018. [Nationella trygghetsundersökningen 2017. Rapport 2018:1](#). Stockholm: AJ E-print AB.
- Eurostat. 2015a. [Quality of life – facts and views. 2015 edition. Eurostat statistical books](#). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurostat. 2015b. *Tabell: Chapter 6: Quality of life – economic and physical safety*. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Quality_of_life_-_facts_and_views_-_economic_and_physical_safety#Database. (Hämtad 2017-11-14.)
- Sarnecki, Jerzy. 2015. *Introduktion till kriminologi, volym I*. Lund: Studentlitteratur.
- SCB. 2004. [Offer för våld och egendomsbrott 1978–2002. Levnadsförhållanden rapport 104](#). Örebro: SCB-tryck.
- SCB, MIS 2000:1. [Svensk utbildningsnomenklatur, SUN 2000](#).
- SCB, MIS 2002:3. [Personer med utländsk bakgrund, riktlinjer för redovisning i statistiken](#).
- SCB, MIS 2007:2. [Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI 2007](#).
- SCB, MIS 2012:1. [Standard för svensk yrkesklassificering, SSYK 2012](#).
- SCB, MIS 2015:1. [Regionala indelningar i Sverige den 1 januari 2015](#).

Bilaga 1: Definitioner av indikatorer

Nedan följer definitioner av de indikatorer som rapporten baseras på.

Utsatt för hot eller våld

Personer som har svarat ja på någon av följande frågor:

2016–2017:

”Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för

... våld som ledde till sådana skador att du var tvungen att söka sjukvård eller tandvård?

... våld som inte krävde sjukvård eller tandvård?

... hot om våld eller andra hotelser som var så allvarliga att du blev rädd?”

2008–2013:

”Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för

... våld som ledde till sådana skador att du var tvungen att söka sjukvård eller tandvård?

... våld som ledde till synliga märken eller kroppsskador men som inte krävde sjukvård eller tandvård?

... våld som inte ledde till synliga märken eller kroppsskador?

... hot om våld eller andra hotelser som var så allvarliga att du blev rädd?”

1980–2005:

”Har du själv under de senaste 12 månaderna varit utsatt för någon eller några av följande händelser:

... våld som ledde till sådana skador att det krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska

... våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada utan läkarbesök

... våld som inte ledde till synliga märken eller kroppsskada

... hot eller hotelser om våld som var farliga eller så allvarliga att du blev rädd?”

Utsatt för hot eller våld i bostad

Har svarat ”ja” på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat ”i egna bostaden” eller ”i annans bostad”.

Utsatt för hot eller våld på allmän plats

Har svarat ”ja” på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat något av följande:

- tåg, buss, tunnelbana eller -station

- restaurang, dansställe, folkpark eller annat nöjesställe

- gata, torg eller annan allmän plats.

Utsatt för hot eller våld i arbetet

Har svarat ”ja” på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat ”på den egna arbetsplatsen”.

Utsatt för hot via telefon eller Internet

Har svarat "ja" på frågan om hot, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat "via telefon/mobil/Internet".

Avstått från att gå ut på kvällen av oro för hot eller våld

Personer som har svarat ja på följande fråga:

2008–2017:

"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna avstått från att ge dig ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller på annat sätt hotad?" Ja/Nej.

1980–2005:

"Har det under det senaste året hänt att du avstått från att ge dig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?" Ja, ofta/Ja, någon gång/Nej.

Oro för hushållets ekonomi

Personer som har svarat ja på följande fråga:

2008–2017:

"Är du orolig för hur det ska gå med din/hushållets ekonomi under det närmaste året?"

1980–2005:

"Har du själv under den senaste tiden känt dig orolig för något av följande: Orolig för din/familjens ekonomi under det kommande året."

Oro för att bli arbetslös

Personer som har svarat ja på följande fråga:

2008–2017:

"Är du orolig för att du ska bli arbetslös?"

1980–2005:

"Har du själv under den senaste tiden känt dig orolig för något av följande: Orolig för att du ska bli arbetslös."

Bilaga 2: Redovisningsgrupper

I denna bilaga ges en översiktlig beskrivning av de redovisningsgrupper som används i rapporten och den tillhörande tabellbilagan. Förutom kön redovisas indikatorerna efter ålder, hushållstyp, inrikes/utrikes född, utbildningsnivå, disponibel inkomst, typ av bostad samt region.

Ålder

Redovisningen i denna rapport avser personer i 16 år eller äldre, om inte annat anges. Ålder redovisas i följande åldersklasser:

16–19 år, 20–29 år, 30–39 år, 40–49 år, 50–59 år, 60–64 år, 65–69 år, 70–79 år och 80 år eller äldre.

Hushållstyp

Hushållstyp redovisas som en kombination av följande fyra grupper:

- *Ensamstående* avser personer som inte bor med make/maka/sambo.
- *Sammanboende* avser personer som bor med make/maka/sambo.
- *Har ej hemmaboende barn 0–18 år* avser personer som inte har barn 0–18 år som bor minst halva tiden i deras hushåll.
- *Har hemmaboende barn 0–18 år* avser personer som har barn 0–18 år som bor minst halva tiden i deras hushåll.

Inrikes/utrikes född

Födelseland redovisas på den aggregerade nivån inrikes/utrikes född.

Information om indelning efter bakgrund finns i dokumentet *MIS 2002:3 Personer med utländsk bakgrund, riktlinjer för redovisning i statistiken* på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Utbildningsnivå

Utbildningsnivå redovisas i tre grupper: förgymnasial, gymnasial samt eftergymnasial utbildning.

- *Förgymnasial utbildning* har personer vars högsta utbildning är folk-, grund-, real- eller flickskola. Förgymnasial utbildningsnivå kan också erhållas genom komvux- eller folkhögskolestudier. Även personer som saknar formell utbildning ingår i denna grupp.
- *Gymnasial utbildning* har personer vars högsta avslutade utbildning är någon av gymnasieskolans utbildningar. Gymnasial utbildningsnivå kan också erhållas genom komvux- eller folkhögskolestudier.
- *Eftergymnasial utbildning* utgörs av dem vars högsta avslutade utbildning är en eftergymnasial utbildning (om minst en termin).

Utbildning klassificeras enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Mer information om indelning efter utbildningsnivå finns i dokumentet *MIS 2000:1 Svensk utbildningsnomenklatur, SUN 2000* på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet

Inkomst redovisas i form av disponibel inkomst per konsumtionsenhet uppdelat på fem grupper som kallas kvintiler. I den första kvintilen ingår den femtedel av befolkningen som har lägst inkomster och i kvintil 5 ingår den femtedel av befolkningen som har högst inkomster.

Med disponibel inkomst avses summan av hushållets alla inkomster och transfereringar (till exempel barn- och bostadsbidrag samt försörjningsstöd) minus slutlig skatt.

Med konsumtionsenhet avses en vikt som tilldelas varje individ och summeras upp till hushållsnivå. Individens vikt beror på om man är barn eller vuxen och hur hushållet är sammansatt.

Ett hushåll kan definieras på olika sätt. I Undersökningarna av levnadsförhållanden definieras ett hushåll som "kosthushåll", det vill säga ett hushåll utgörs av de personer som under undersökningåret bor i samma hushåll och har gemensam "hushållning", det vill säga delar på kostnader för boende, mat med mera.

Typ av bostad

Boende redovisas som en kombination av bostadstyp (småhus eller flerfamiljshus) och dispositionsform (äganderätt/bostadsrätt eller hyresrätt). Redovisning görs i följande tre grupper:

- *Småhus*
- *Flerbostadshus, äganderätt/bostadsrätt*
- *Flerbostadshus, hyresrätt*

Notera att småhus inte delas upp på dispositionsform, eftersom gruppen "småhus med hyresrätt" omfattar för få svarande för kunna redovisas här.

Region

Region redovisas på två sätt: dels en jämförelse mellan de tre storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö med övriga landet, dels regional indelning enligt NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Indelningen enligt NUTS-nivå 2 baseras på län och består av följande grupper:

- SE11 Stockholms län
- SE12 Östra Mellansverige
- SE21 Småland med öarna
- SE22 Sydsverige
- SE23 Västsverige
- SE31 Norra Mellansverige
- SE32 Mellersta Norrland
- SE33 Övre Norrland

Mer information om regionala indelningar finns i dokumentet *MIS 2015:1 Regionala indelningar i Sverige den 1 januari 2015* på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Extra redovisningsgrupper som rör förvärvsarbete

Till indikatorer som avser gruppen förvärvsarbete 16–64 år används ytterligare fyra redovisningsvariabler: yrkesställning, typ av anställning, yrke och näringsgren.

Med **förvärvsarbete** avses personer som har arbete som huvudsaklig sysselsättning. Baseras på frågan "Nu kommer några frågor om din huvudsakliga sysselsättning. Jobbar du, är du arbetslös, studerande, pensionerad eller något annat?". 1980–2005 baseras gruppen på uppgifter om sysselsättning och socioekonomisk grupp.

Yrkesställning avser redovisning efter kategorierna "anställd" respektive "företagare".

Typ av anställning baseras på frågan "Har du en tidsbegränsad eller en fast anställning?".

Yrke klassificeras enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012) och redovisas i denna rapport på ensiffernivå. Mer information om SSYK finns i dokumentet *MIS 2012:1 SSYK 2012 Standard för svensk yrkesklassificering 2012* på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Näringsgren klassificeras enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007). Mer information om SNI finns i dokumentet *MIS 2007:2 SNI 2007 Standard för svensk näringsgrensindelning 2007* på SCB:s webbplats (www.scb.se).

In English

This report presents the result of questions on being subjected to threats and violence, and questions about worry that were included in the Survey on Living Conditions (ULF/SILC) in 2016–2017. Progress since the 1980s is also described.

The results show that 5 percent of Sweden's population aged 16 and older have been subjected to threats and 3 percent have been subjected to violence at some time during the past 12 months. Young people are subjected to threats and violence to a greater extent than older people, and single women with children are subjected to threats and violence to a greater extent than others. Threats and violence at work affect women to a greater extent than men, while violence in a public place affects men to a greater extent than women.

The survey also shows that 15 percent of the population aged 16 and older have at some time during the last 12 months refrained from going out at night for fear of being assaulted or threatened. Mainly women and people living in multi-dwelling housing refrained from going out at night. An international comparison shows that among the Nordic countries, Sweden has the highest proportion of people who feel insecure when going out at night when it is dark.

Among the population aged 16 and older, 18 percent worry about the household economy during the coming year. Women, young people, foreign born persons and single parents with children worry to a greater extent than others about their household economy. Among gainfully employed persons aged 16–64, 11 percent worry about becoming unemployed. Young people, foreign born persons, those with only compulsory education and temporary employees worry to a greater extent than others about becoming unemployed.

Comparisons over time show that the proportion of gainfully employed persons who have been subjected to threats or violence at work has increased since the 1980s, while the proportion of young people who have been subjected to threats or violence in a public place has decreased. Refraining from going out at night due to fear of threats or violence is more common now than in the 1980s. The results also show that the proportion of those who worry about their household economy and about becoming unemployed has decreased over time and to a large extent follows the business cycle.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

I denna rapport redovisas resultat från de frågor om utsatthet för hot och våld samt frågor om oro som ställdes i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) under åren 2016–17. I rapporten beskrivs även utvecklingen sedan början av 1980-talet.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.